

Geologiske museer i Europa 1:

Musée de Minéralogie de l'École Nationale Supérieure de Mines de Paris.

Av Hans-Jørgen Berg

Adresse: 60 Bulevard Saint Michel, F-75006 Paris 6 Telefon: 33 140519143 Beliggenhet: I sørøstre del av Jardin des Luxemburg Nærmeste metro: Odéon Buss: 21, 27, 38, 82, 84, 85, 89 Åpningstider: tirsdag - fredag 1330 - 1800, lørdag 1000-1230/1400-1700 Pris: 20 F

Museet befinner seg i en grå steinbygning i ytterkanten av Jardin des Luxemburg. Fasaden er stedvis meget hullete, men dette er ikke på grunn av manglende vedlikehold. En av de mange trefningene under frigjøringen av Paris i 1945 skjedde utenfor museet og kulehullene er beholdt som et minnesmerke sammen med en minneplakett over de falne. Inngangen er via en sidegang, full av kasser da jeg besøkte museet. Etter litt vandring gjennom korridorer, kommer man til det opprinnelige inngangspartiet. Trappegangen er dekorert med motiver

fra isbreer og fjell og med en liten utstilling ved trappefoten. Når man kommer opp trappen, må man ringe på en dørklokke for å bli sluppet inn. De to første rommene man ser når man kommer inn, Salle d'entrée og Salle Haüy inneholder stort sett kun toppstuffer og man bør bruke tid her. Dessverre skiftes ikke lyspærene i montrene med en gang, slik at det er lurt å ta med en liten lommelykt. Hovedhallens gulvmontré inneholder den systematiske delen av samlingen med elementer, sulfider og halogenider til venstre når man

kommer inn i salen, oksider, karbonater, sulfater og borater i midten og fosfater og silikater til høyre. Veggmontrene inneholder geografisk ordnete mineralutstillinger og noen temaautstillinger. Innerst til venstre finner man en bergartsamling. Museet har også en liten meteorutstilling og flere store prøver utstilt langs vinduene.

Historie

Museet ble stiftet i 1783. Etter revolusjonen i 1794 la revolusjonsregjeringen ned det opprinnelige École og startet

Agence de Mines med René Just Haüy som den første konservator og lærer. Museet og skolen fikk mange utenlandske studenter, bl. annet en del begavede amerikanere som tok med seg "den franske mineralogien" til Philadelphia. I det 19 århundre hadde museet mineraloger som Dufrenoy, De Sénarmont, Daubrée og Mallard som ledere. I dag bærer museet dessverre preg av å ha trange økonomiske kår og ingen nye utstillinger er laget i de siste årene. I utstillingen over nye, originalbeskrevne mineraler for verden fra Frankrike er den siste utstilte prøven fra 1971.

Samlingen

Samlingen består av ca. 85000 mineralprøver, 300 meteoritter, 12000 bergartsprøver og 600 smykkesten. Det er dessverre ikke lov å fotografere inne i utstillingene, derfor ingen bilder. Utstillingen har følgende høydepunkter:

- Vivianitt, Kamerun. Største krystall er ca. 150 cm. Grønn.
- Franklinitt krystall, 15 x 15 cm på willemitt krystall 20 x 15 cm. Franklin Furnace, USA.
- Elbaitt, Grotto di Oggi, Elba, Italia. 3 cm store "negerhoder" på matriks 20 x 20 x 15 cm.
- Kunzitt, Brasil. Rosa og transparent 20 x 12 x 15 cm.
- Beryll, Brasil. Grønn, 20 x 7 cm.
- Elbaitt, 20 cm lang fra Pala, California, USA, på kvartsgruppe 20 x 25 cm.
- Staurolittkrystaller på matriks (120 x 40 cm), Cape Finisterre, Spania.

- Autunit og torbenitt krystaller på matriks. Katanga.
- Långbanitt krystall, 1 x 1 cm, Långban, Sverige.
- Spinell, Madagaskar. 40 x 40 x 30 cm.
- Skapolitt, Madagaskar. 40 x 40 x 30 cm.
- Wolframittgruppe, Portugal. Krystaller på opptil 20 x 10 x 3 cm.
- Stibnitt, Japan. Flere krystaller og grupper.
- Flusspatgruppe, Puy de Dome, Frankrike. 35 x 30 cm, grønn.

Med fare for å virke noe sjåvinistisk har jeg også valgt å ta med noen av de norske mineralene som er utstilt i museet. I en så gammel samling som denne finnes det prøver fra forekomster i Norge som nå er stengt, uttømt eller på andre måter utilgjengelig, som det er interessant å se på:

- Eudidymitt, Langesund. Krystall 2 x 2 cm. Kunne vært bedre utstilt. Krystallene befinner seg nærmest på undersiden av prøven.
- Leucofan, Langesund. Krystill 3 x 3 x 3 cm.
- Melinofan, Langesund. Krystall 3 x 5 cm.
- Oligoklas, Arendal. Krystall 3 x 4 cm.
- Gadolinitt, Evje. Krystall 10 x 15 cm.
- Katapleitt, Langesund. Krystall 2 x 2 cm .
- Hellanditt, Kragerø. Krystall 4 x 2 x 1 cm.
- Wøhleritt, "Brevik" (Langesundsfjorden). Krystall 3 x 3 x 0,5 cm.
- Mosandritt, "Brevik" (Langesundsfjorden). Krystall 10 x 3 cm.
- Homilit, "Brevik" (Langesundsfjorden).

- Krystall ca. 1 cm.
- Andraditt, Arendal. Krystall 2 x 2 cm.
- Fenakitt, Tangen. Lengde 15 cm.
- Xenotimkrystaller på 10 x 10 cm matriks. Krystaller ca. 2 cm lange. Iveland.
- Aeschynitt (blomstrandin), Iveland. Krystall 5 x 5 cm.
- Columbitt (niobitt), Iveland. Krystall 10 x 5 cm.

I samlingene finnes det også prøver fra Seiland, Oksøykollen, Dypingdal, Hundholmen og Kongsberg.

Alt i alt er dette et museum det er verdt å besøke, selv om det kanskje har sett bedre dager. Belysningen kunne ha vært bedre og utstillingene virker ikke helt oppdaterte. Men med et slikt tidsaspekt på samlingen vil det alltid finnes unike og sjeldne prøver av en slik kvalitet at et besøk bør foretas hvis man har anledning. Og gamle tremontre og knirkende parkettgulv har også sin sjarm. Men ta med en liten lommelykt.

Litteratur

Mantienne, Joseph, 1984, École des Mines de Paris, Monde & Mineraux, november-desember, side 4 – 18.
Petersen, O. V. et al., 1994, World Directory of Mineral Collections, 3rd edition. Mineralogical Record Inc. 293 sider.

Vi vil vise illustrasjoner fra samlingen så fort vi får dem i hende
Denne serien fortsetter i neste utgave av STEIN red.